

JIM THOMPSON

VALKOINEN VIHA

Suomentaneet J. Robert Tupasela ja Anna Volmari

The logo for 'Johnny Kniga' features a small five-pointed star above the word 'Johnny' in a cursive script. Below 'Johnny' is the word 'Kniga' in a similar cursive script.

Copyright © Jim Thompson 2012

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation
PL 222, 00121 Helsinki
www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-39015-3
Painettu EU:ssa.

*Pojalleni Christopherille.
Sekä Annukalle, kuten aina.*

Erityiskiitokset neurologi Jukka Turkalle, jota ilman en olisi pystynyt kirjoittamaan tätä teosta.

PROLOGI

Toukokuun toinen päivä. Aurinkoinen, mutta viileä kevätsunnuntai. Kävelen keskustan pääkaduilla. Terassit ovat tupaten täynnä, ihmiset kännissä ja iloisia. Eilen oli vapunpäivä, ja suurin osa terassikansasta on ryypännyt aamusta iltaan perjantaista lähtien. Aamukänni lykkää krapulaa. Seuraukset on kärsittävä jossain vaiheessa, mutta mukavampihan krapula on hoitaa myöhemmin, työnantajan ajalla.

Kaikkialla raikuu rämäkkä nauru. Pysähdyn Stockmannin kellon alle. Käyn täällä silloin tällöin ostoksilla. Hinnat ovat silkkaa rosvousta, mutta löydän täältä melkein aina mitä etsin, ja arvostan laatua ja asioinnin helppoutta.

Olen menossa tapaamaan poliisiyliohtaja Jyri Ivaloa. Suhteemme on sekoitus vihamielisyyttä ja kunnioitusta. Luotan Jyriin kuitenkin täydellisesti, koska tiedän hänen pelkäävän minua. Kello on viittä vaille neljä. Olen hieman etuajassa.

Olen poliisi, arvoltani ylikomisario. Sankarikyttä, mikäli iltopäivälehtiin on uskominen. Jyri on pomoni. Meillä on poikkeuksellinen järjestely vailla tavanomaista komentoketjua. Työskentelen suoraan hänen alaisuudessaan ilman väliportaita. Työni on salaista.

Pankin tallelokerossa on video Jyristä harrastamassa seksiä hieromasauva hanurissaan. Video on kuvattu vain hetkeä ennen seksipartnerin murhaa. Salasin nauhan, vaikka se oli avaintodiste murhatutki-

muksessa. Video on nöyryyttävä mutta myös huvittava, mikäli pystyy unohtamaan uhrin kohtalon. Video tuhoaisi Jyrin.

Romanialainen kerjäläinen istuu polvillaan jalkakäytävällä pää kumarassa, kasvot piilotettuna. Kerjäläisen kuihtuneet ruskeat kädet on ojennettu äänettömään vetoomukseen. Rukousnauha on kiedottuna sormien ympäri. Kova tapa ansaita elanto.

Kerjäläiset ilmestyivät Helsingin katukuvaan, kun Romania liittyi EU:hun. Helsinkiläiset raivostuivat. Kerjäläiset olivat tahra kaupunkikuvassa. Talven tullen kaupunki maksoi kerjäläisille lentoliput takaisin Romaniaan. Kevään myötä kerjäläiset ovat palaamassa. Helsinkiläiset ovat taas raivoissaan. Asialle pitää tehdä jotain.

Muiden Pohjoismaiden tapaan Suomessa on meneillään vastenmielinen, muukalaisvihasta ammentava äärioikeiston nousu. Ajattelin ennen, että suomalaiset vihaavat ääneti. Eivät enää. Aivoleikkaukseni jälkeen en saanut ajaa autoa kuukauteen ja käytin julkista liikennettä. Eräänä päivänä olin raitiovaunussa. Kaksi vanhaa naista kysyivät tummaihoiselta kuljettajalta, millä pysäkillä heidän pitäisi jäädä pois. Kuljettaja vastasi korosteisella mutta ymmärrettävällä suomen kielellä. Mummot istuivat eteeni ja sanoivat kovaan ääneen, että tuonkin neekerin pitäisi opetella suomea.

Muut matkustajat hörähtivät nauruun. Eräs teini intoutui kertomaan vitsin. ”Mitä saa kun yhdistää neekerin ja mannen? Varkaan, joka on liian laiska varastamaan.” Raitiovaunu täyttyi taas naurusta. Kuljettaja olisi voinut potkia kaikki pihalle, mutta hän ei reagoinut mitenkään. Hänelle tämä oli arkipäivää.

Joukko nuoria tyttöjä ympäröi minut. He nauravat, syövät jäätelötötteröitä ja tanssivat mankasta pauhaavan teknon tahtiin. Tytöt ohittavat romanikerjäläisen kiinnittämättä häneen mitään huomiota. Viileästä säästä huolimatta tytöt ovat jo aloittaneet kesäkauden. Paremminkin alkukesän keleihin sopiva vaatetus ei turhia peittele. Vanha viisaus taitaa pitää kutinsa: auringonvalo saa rinnat kasvamaan. He

vilkuilevat minua silmäkulmistaan. Tyypillinen reaktio kävelykeppiini. Se on saarnia ja paksu kuin nuija. Kahva on täyskultainen yli 200 grammaa painava leijonan pää. Yksi silmistä on rubiini, toinen smaragdi. Leijonan kita on ammollaan ja olen kietonut vasemman etusormeni veitsenterävien, kiiltävien teräshampaiden taakse.

Vilkaisen tyttöjä vielä kerran ennen kuin jatkan matkaa. Tulen Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien risteykseen. Muistan, kun ammuin miehen vain kivenheiton päässä. Jalkakäytävät olivat täynnä ihmisiä kuten tänäänkin, mutta tuolloin oli kesä, lämmintä ja aurinkoista. Joskus aikaisemmin ajatus olisi ollut masentava. Nyt en välitä pätkeäkään.

Näen Jyrin kadun toisella puolella. Kävelen risteykseen ja odotan valojen vaihtumista. Rolling Stonesin ”Gimme Shelter” soi päässäni. Rollareiden biisi ja teinityttöjen tekno sekoittuvat ärsyttävästi.

Nuori suojattini Sulo, jolle kaunis amerikkalainen vaimoni antoi lempinimen Muru, vertaisi sekoitusta varmaakin nopeatempoiseen bebopiin. Muru ihailee ja matkii minua. Hän on jopa korvannut aieman pakkomielteensä heviin rakkaudella jazziin.

Jyrin sulava tapa liikkua kertoo itseluottamuksesta. Hän on mieltynyt kalliisiin pukuihin ja on tarkka ulkonäöstään. En tunne häntä hyvin, mutta hän vaikuttaa olevan täysi narsisti. Itsekeskeinen, hedonistinen, moraaliton, täysin vailla empatiaa. Yhtälö tuntuu toimivan. Hän on urallaan kulkenut voitosta voittoon. Kohtaamme ratikkapysäkillä. Emme tuhlaa aikaa kädenpuristukseen.

Hän ojentaa minulle suuren ruskean kirjekuoren täynnä rikollisia koskevia tietoja. Ojennan poliisiylijohtajalle kaksi suurta, rahalla täytettyä kuorta, 150 000 euroa satasen seteleinä. Jyrin ja muutaman poliitikon osuudet eilisestä ryöstöstä. Vappu oli tänä vuonna ikimuis-toinen.

”Haluaisitko tulla sen amerikkalaisen vaimosi kanssa viettämään iltaa minun ja muutaman ystäväni ja kollegani kanssa?” hän kysyy.

Illanvietto Jyrin seurapiirissä on vieras mutta kiehtova ajatus. ”Ilta menee minun piikkiini. Erinomaisella jazzyhtyeellä on keikka ja haluan esitellä sinut muutamille ihmisille.”

Jyri on siis lörpötellyt, ja salainen operaatiomme ei ole enää niin salainen. ”Tuskin ehdin hankkia lapsenhoitajaa. Pitää kysyä Katelta.”

”Soita ja kysy saman tien. Kerro, että lupaan järjestää luotettavan lapsenvahdin.”

Otan pari askelta ja käännyin pois, jotta saan puhua rauhassa. Katella on kauhea krapula, ja odotan tiukkaa kieltäytymistä. Välitän kutsun ja sanon, että hän tapaisi ihmisiä, joista saattaisi olla hyötyä hänelle hotelli Kämpin johtajana.

Kate yllättää suostumalla ilman vastarintaa. ”Kuulostaa hyvältä. Kii-tä Jyriä puolestani ja sano, että odotan iltaa innolla.” Hänen puheensa taukoaa. ”Saanko ottaa Ainon mukaan?” Katen apulaishotellipäällikkö, uusi paras kaveri ja himoni kohde.

Kate on oksentanut koko aamun. Ja nyt hän on muka innostunut? Lopetan puhelun.

Käännyin takaisin Jyrin puoleen. ”Tulemme mielellämme. Saako Kate tuoda kaverin? Hän on hyvännäköinen”, lisään. Jyri on niin pil-lunkipeä, että hän ryömisi helvetin läpi bensalla valeltuna nähdäkseen vilauksen kauniista naisesta.

Jyri hymyilee tyytyväisenä. ”Totta kai. Hienoa. Kutsu myös ryhmäsi mukaan. Kerro, että ottavat seuralaiset mukaan, jos siltä tuntuu. Lapsenvahti tulee luoksesi puoli yhdeksältä.” Jyri kääntyy kannoillaan ja kävelee ripeästi pois. Sataviisikymmentä tonnia keventäisi kenen tahansa askelta. Sain vaihdossa tietoja rikollisista, joiden avulla putsaisin heidät rahoista, huumeista ja aseista.

Muistan sanatarkasti keskusteluni Jyrin kanssa Filippov-tutkinnan aikana. Jyri puhui minut ympäri johtamaan salaista yksikköään ja samalla rukoili, että salaisin häntä vastaan olevat todistusaineistot. Hän antaisi mitä tahansa. Sanoin, ettei hänellä ollut mitään mitä haluaisin.

Jyri kertoi aikeistaan perustaa pimeä yksikkö, joka torjuisi järjestyntynyttä rikollisuutta laittomin keinoin. Nauroin hänelle aluksi päin naamaa. Jyri kuitenkin sanoi tuntevansa minut, tietävänsä, että olisin valmis tekemään kaikkeni oikeudenmukaisuuden puolesta. Hän kertoi, miten ihmiskauppiaat kuljettivat Suomen läpi vuosittain satoja tai jopa tuhansia nuoria tyttöä. Poliisilla ei ollut resursseja saada ihmisvirtaa pysäytettyä laillisin keinoin. Pimeä yksikkö pystyisi pelastamaan lukemattomia tyttöjä.

Kiinnostukseni heräsi, ja Jyri vaistosi sen. Hän ehdotti, että ottaisın ryhmään Milon. Tietokonenero, jolle poliisivaltuuksien ylittäminen ei olisi ongelma. Rahoitus yksikölle saataisiin varastamalla konnien rahat. Jyri järjestäisi meille tiedot mahdollisista kohteista.

Nielin sinisilmäisesti Jyrin harhaanjohtavan tarinan ihmisten auttamisesta. En ole auttanut ketään. Useat ovat saaneet kärsiä takiani eikä lisäuhreilta voi välttyä. Olen vieraannuttanut vaimoni, kaikista kalleimman ihmisen.

Lähes kaikki uskovat suureen myyttiin, ettei Suomessa ole korruptiota. Poliisit ja poliitikot ovat puhtaita kuin pyhäkoulunopettajat. Maan etu ennen muuta. Ulkomaalaiset jopa kirjoittavat tästä turistioppaissa. Kukaan ei usko, että korruptio on niin laajalle levinnyttä ja ulottuu niin korkeille hallinnon tasoille. Pimeän yksikköni paras etu on se, ettei kukaan usko sen olemassaoloon.

Pyöritän ryöstöjengiä. Olen ylikomisario, kiristäjä, väkivallan asian-tuntija ja käskyläinen. Kolme kuukautta sitten olin rehellinen kyttä. Joskus mietin kuinka olen voinut muuttua niin paljon niin lyhyessä ajassa. En kuitenkaan tunnu välittävän miten tai miksi niin on pääs-syt käymään. Jyri halusi, että värvään muitakin kovia kyttä, mutten suostunut. Jos porukassa on enemmän kuin neljä ihmistä, se ei kauan pysy salassa. Ryhmä koostuu vain minusta, Milosta ja Murusta. Milo on yli-innokas sekopää, josta olen ajan myötä alkanut pitää. Muru on lapsenkasvoinen jättiläinen. Palkkasin hänet lähinnä säälistä, mutta

myös koska hän on helvetinmoinen kaappi, joka pystyy hoitamaan väkivaltatilanteet niistä sen kummemmin hermostumatta tai nauttimatta. Ajattelin sen myös ärsyttävän Jyriä. Siinä kyllä onnistuinkin. Jyri kutsuu Murua älykääpiöksi. Muru vaikuttaakin yksinkertaiselta, muttei todellakaan ole sellainen.

Murun sanoin: ”Elämä vaan on. Ei millään oo mitään syytä.”

1. LUKU

Tammikuun 24. päivänä, hieman yli kolme kuukautta sitten, Kate synnytti tytön.

Synnytys oli suhteellisen helppo. Vain 16 tuntia ensimmäisestä supistuksesta pidin lastamme sylissäni. Vauvan syntymä toi pinnalle ennenkokemattomia tunteita. Katen antama lahja sai minut rakastamaan häntä kymmenkertaisesti.

Lapsemme osoittautui helpoksi. Hän itki vähän ja nukkui usein läpi yön. Nimeksi annoimme Anu. Yksinkertainen ja kaunis nimi, helppo suomalaisten ja ulkomaalaisten lausua. Tärkeä asia kahden kulttuurin avioliitossa.

Avioliitto ulkomaalaisen kanssa muutti minua. Kun tapasin Katen, minun oli vaikea sanoa ”minä rakastan sinua”. Olen kuullut useamman kerran naisten valittavan, etteivät heidän miehensä lausu koskaan noita sanoja. Kate kuitenkin sanoi rakastavansa minua, usein, aidosti ja häpeilemättä. Aluksi olin kiusaantunut. Pian opin vastaamaan samalla tavalla. Kohta se tuntui jo luonnolliselta enkä enää muistanut, miksi se oli ollut niin vaikeaa.

Olin kärsinyt pahasta migreenistä melkein vuoden. Epäilin vain stressaavani Katen raskautta. Hän oli saanut keskenmenon ja menettänyt kaksosemme toissa jouluna. Pelkäsin, että sama toistuisi. Kate kuitenkin vaati, että kävisin kokeissa. Veljeni Jari on neurologi. Hän

passitti minut magneettikuvaukseen. Kun Kate ja Anu pääsivät sairaalasta, Jari kertoi minulle aivokasvaimesta.

Katen ja minun suhde on aina ollut loistava. Olemme toistemme parhaita ystäviä. Välillämme säilyi kuitenkin yksi kiistakohta. En ole kertonut hänelle kaikkea itsestäni, varsinkaan ikäviä asioita. Pari kertaa Kate on järkyttynyt paljastamistani asioista. Kate ei odota minun olevan kuin avoin kirja. Hän vain haluaisi ymmärtää minua paremmin. Avautuminen on vaikeaa. Se ei yksinkertaisesti kuulu luonteeseeni. Kate sanoi, että vaikenemiseni tuntuu valehtelulta. Häntä vaivasi, että pidin menneisyyttäni niin tiukasti lukkojen takana. Ymmärsin, mitä Kate ajoi takaa, ja lupasin olla avoimempi.

Nyt hän oli kuitenkin tuore äiti. Säteilevä. Täynnä iloa. Miten kauan antaisin hänen nauttia onnellisuudesta ennen kuin kertoisin, että saatat kuolla? Päädyin kahteen päivään. Aivokasvaimesta otettaisiin koepala kahden vuorokauden päästä, 28. tammikuuta. Olisi vaikeaa selitellä kaljuksi ajeltua päälakea ja leikkaushaavaa. Kate myös tarvitsisi ainakin vuorokauden tottuakseen ajatukseen.

Istuin Katen viereen sohvalle. Pyysin häntä valmistautumaan huonoihin uutisiin ja otin häntä kädestä. ”Magneettikuvauksen tulokset tulivat”, sanoin. ”Minulla on aivokasvain.”

Katen kasvot valahtivat. Kyyneleet kohosivat silmiin. Kate yritti puhua mutta ei saanut sanoja suustaan. Kun hän lopulta sai, hänen äänensä särkyi. ”Kuinka paha?”

Selitin tilanteen samalla tavalla kuin Jari. Ylihuomenna otettava koepala antaisi vastauksen kysymykseen.

Yksi mahdollisuus oli meningeooma, kasvain aivoja ja selkäydintä peittävässä kalvossa. Se hoituisi pelkällä leikkauksella. Ei kemoterapiaa. Ei sädehoitoa. Olisin kotona kolmessa päivässä, töissä ehkä jopa parissa viikossa. Komplikaatioita saattaisi kuitenkin tulla: puhe- tai tasapaino-ongelmia, heikkoutta, jopa halvaantumisen. Fysioterapia ehkä auttaisi. Jos hyvin kävisi, olisin täydessä iskussa muutamassa kuukaudessa.

Pahimmassa tapauksessa minulla olisi graduksen 4 nopeasti kasvava pahanlaatuinen kasvain. Elinaikaa olisi vähän, ehkä vain joitakin viikkoja. Nuo kaksi olivat ääripäät. Muitakin mahdollisuuksia oli, mutta Jari ei ollut käynyt kaikkia läpi kanssani.

Kate otti uutiset vastaan rauhallisesti. Itki hieman, muttei murtunut täysin. ”Miten sinä jakselit?” hän kysyi.

Minulla oli kauhea migreeni. Olin kärsinyt siitä vuoden ajan lähes tauotta. Olin loppuun kulunut, uupunut. Pitkittänyt kipu oli vienyt voimani. Elin kuin horroksessa. Olin kuitenkin jatkanut töitä. ”Ihan hyvin”, sanoin. ”Eniten olen huolissani sinusta.”

”Eikö sinua pelota?” hän kysyi.

”Ei oikeastaan”, sanoin. ”Haluan vain, että kipu vihdoinkin loppuisi.”

Hän otti minut syliin ja piti kiinni. Sanoja ei ollut.

”On toinenkin asia, mistä täytyy puhua”, sanoin jonkin ajan päästä. En olisi halunnut ottaa asiaa esille. Tunsin käyttäväni tilannetta hyväksi saadakseni tahtoni läpi. Siitä ei kuitenkaan ollut kyse. Halusin kunnioittaa Katen toiveita ja olla avoin. Sitä paitsi Jyri halusi vastauksen pimeästä yksiköstä saman tien. Jyri oli luottavainen, ettei leikkaus olennaisesti hidastaisi menoani.

Ristiriitatilanteissa pyrin asettamaan Katen etusijalle. Olin päättänyt, etten enää antaisi työni haitata suhdettamme. Olen sydämeltäni romantikko. Kerroin poliisiyljohtaja Jyri Ivalon tarjonnan minulle töitä. Jyri oli pyytänyt minua johtamaan salaista yksikköä, joka torjuisi rikollisuutta laittomilla menetelmillä. Laiton toiminta olisi pääasiassa vain yksityisyydensuojan rikkomista. Teknistä valvontaa, jonka avulla vietäisiin rikollisilta rahat, huumeet ja aseet. Rosvot menettäisivät työkalunsa. Rahat menisivät yksikön rahoittamiseen.

Kerroin, mitä Jyri oli sanonut ihmiskaupan pysäyttämistä. Voisin auttaa ihmisiä, pelastaa nuoria naisia maanpäälliseltä helvetiltä.

Kate siirtyi lähemmäksi, painautui minua vasten. ”Pyydätkö minulta lupaa?”

”Kyllä”, sanoin. ”Kysyn, koska homma on riskialtista. Uskon myös, että minun on suostuttava, jos haluamme jäädä Suomeen. Tiedän liikaa likaisia salaisuuksia valtaapitävistä. Jos kieltäydyn, he löytävät tavan tuhota minut suojellakseen itseään. Minulle tavallaan tarjotaan tilaisuutta liittyä heidän herrasmieskerhoonsa. Jos sinusta on parempi, etten ota paikkaa vastaa, meidän on lähdettävä Suomesta. Sinä päätät.”

”Haluatko tosiaan sen työn?” Kate kysyi.

”Kyllä haluan. Pääsisin todella vaikuttamaan asioihin, auttamaan ihmisiä. En varmaan koskaan saa toista samanlaista tilaisuutta, mutta en kannu kaunaa, jos haluat, että kieltäydyn.”

Kate istui hiljaa pitkän tovin. Katsoin häntä ihailien. Kate on viehättävä nainen. Klassinen kaunotar. Raskaus ei ollut juurikaan vaikuttanut linjoihin. Rinnat vain olivat suuremmat. Pitkät, kanelinväriset hiukset olivat auki. Vaaleanharmaissa silmissä oli poissaoleva, ajatuksiin harhautunut katse.

”Hyvä on”, hän sanoi. ”Mutta jäät heti tänään sairauslomalle.”

”Selvä”, sanoin. ”Haluaisin kuitenkin valmistella uutta projektiani, jotta saan ajatukset pois leikkauksesta.”

Kate nyökkäsi myöntymisen merkiksi. Tuona hetkenä minusta tuli tajuamattani likainen kyttä.

2. LUKU

Koepala otettiin torstaiamuna. Jari käytti vaikutusvaltaansa ja sai tulokset runnottua nopeasti läpi. Sain heti seuraavalle päivälle ajan kirurgille, joka tulisi poistamaan kasvaimen. Hän kertoisi tulisinko elämään vai kuolemaan.

Pyysin Katen mukaan kuulemaan kirurgin ennustetta. Hän ei saanut epäillä, että jättäisin taas huonot uutiset kertomatta. Oli 29. tammikuuta ja ulkona kirpeät 18 astetta pakkasta. Kaupunki oli jään peitossa. Aurat olivat jättäneet kaduille korkeat lumivallit.

Olin rauhallinen. Ajatus kuolemasta ei pelottanut kuten olin kuvitellut. Katen hermot sen sijaan olivat riekaleina. Hän tärisi, kykeni tuskin puhumaan. Odotushuoneessa hän puristi tuolin käsinojia rystyset verettöminä.

Kirurgi oli asiallinen. Hänellä oli hyviä uutisia. Minulla oli aivojen otsalohkossa meningeooma, kooltaan noin kolme kertaa neljä senttimetriä. Kasvain oli saattanut kypsyä jopa 15 vuotta. Se oli todennäköisesti vaikuttanut muistiin, keskittymiseen, havainnointikykyyn ja mahdollisesti käyttäytymiseen koko tuon ajan. En vain ollut huomannut mitään, koska muutos oli ollut niin hidas. Olin kirurgin mukaan onnekas. Minulla oli erinomaiset mahdollisuudet jäädä henkiin ja jatkaa normaalia elämää kasvaimen poiston jälkeen. Kuten Jarikin oli sanonut, jatkohoitoja ei tarvittaisi. Kasvain poistettaisiin, ja homma

olisi sillä selvä. Jatkaisin elämää kuin mitään ei olisi tapahtunut. Kirurgi kysyi päänsäryn esiintymistiheydestä ja kestosta. Kerroin, että se oli jatkuvaa ja kuvailin sen vakavuutta. ”Sinullahan on mallikelpoinen päänsärky”, hän sanoi ja hymyili. Lekurihuumoria.

Sitten hän siirtyi ikävämpiin asioihin.

Heti leikkauksen jälkeen oloni saattaisi olla aiempaa huonompi. Aivot turpoaisivat leikkauksen seurauksena. Mahdollisia oireita olivat huimaus, koordinaation puute ja motoriset vaikeudet, sekavuus, puhevaikeudet ja jopa kohtalaisen rajut persoonallisuuden muutokset. Käyttäytymiseni ehkä hämmentäisi tai jopa järkyttäisi muita. Saattaisin tarvita terapiaa. Oireiden pitäisi kuitenkin lieventyä ajan mittaan. Hän ei tiennyt kuinka kauan siihen menisi. Jos oireet kestäisivät yli vuoden, ne oletettavasti jäisivät pysyviksi.

”Toisaalta”, hän sanoi. ”Kahden viikon päästä voi olla kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan. Onko kysyttävää?”

Katen silmistä paistoi pelko. Hänellä oli kysymys, johon kirurgi ei pystyisi vastaamaan. Selviäisinkö hengissä leikkauksesta ja millainen olisin sen jälkeen?

”Selvä on sitten”, kirurgi sanoi ja avasi kalenterinsa. ”Sopisiko teille tiistaina 9. helmikuuta?”

”Vallan mainiosti”, sanoin.

x x x

Kymmenen päivää kalloni avaamiseen. Vasta silloin aloin pelätä. Ensin olin miettinyt vain kuoleman todennäköisyyttä. Sitten kirurgin vihjaus pysyvästä vammasta alkoi pelottaa aivan helvetisti. Yritin olla ajattelematta asiaa. Vedin pään täyteen rauhoittavia ja kipulääkkeitä. Makasin sohvalla. Kuuntelin musiikkia, katselin elokuvia, lueskelin, pidin Anua kainalossa. Peukalostani oli tullut Anun lempilelu.

Kate yritti olla urhea. Hän olisi passannut minua jatkuvasti, jos vain

olisin antanut. Hän laittoi lempiruokiani, osti muikun mätiä ja palan painikkeeksi hyvää venäläistä votkaa. Pääruuaksi poron sisäfileetä ja jälkiruuaksi kakkua.

Vakavasti sairaan ihmisen kodissa on vaikea viettää tavallista elämää, mutta teimme parhaamme. Meillä oli onnellisiakin hetkiä. Nau-rua. Mukavia hiljaisia tuokioita. Niin hankala kuin vastasyntynyt voikin olla, Anu kevensi taakkaamme. Hän piti meidät kiireisinä ja mielialamme koholla. Minusta Anu näytti Katelta, Katesta hän näytti minulta. Toivoin, että vanhempani tulisivat huonoista väleistämme huolimatta katsomaan lapsenlastaan. Äiti soitti onnitellakseen. Isä ei vaivautunut edes puhelimeen.

Kate ei voinut rakastella niin pian synnytyksen jälkeen, mutta hän sovelsi käytäntöön amerikkalaista sananlaskua: *There's more than one way to skin a cat*. En edelleenkään tiedä mitä tekemistä kissojen nylkemisellä on suuseksin kanssa, mutta joka yö vaivuin uneen tyydytettynä. Usein Kate itki öisin. Muinakin aikoina. Laittaessaan ruokaa, imuroidessaan. Hetkinä, jolloin hän luuli etten kuullut. Muutama päivä ennen leikkausta Kate toi minulle lahjan. Kissanpennun. Hän oli hakenut sen eläinsuojeluyhdistyksestä. En tiedä mistä Kate oli saanut ajatuksen. Minulla oli kerran aikaisemmin ollut kissa, Katten. Eräänä päivänä kotiin tullessani löysin Kattenin kuolleena. Se oli yrittänyt syödä kumilenkin ja tukehtunut. Kattenin muistoksi annoin pennulle saman nimen.

Se ihastui minuun ensi silytyksestä eikä antanut olla hetkeäkään rauhassa. Se seurasi minua vessaan ja raapi ovea kunnes tulin ulos. Katten kiipesi usein olkapäälleni, vaivasi ihoani kynsillään ja kehräsi. Näytti siltä kuin kimppuuni olisi käynyt lauma pieniä mutta häijyjä eläimiä.

Leikkausta edeltävinä päivinä Kate hukutti minut rakkauteen. Pelko vaani kaiken takana. Se huokui hänestä. Toivoin, että olisin voinut lievittää hänen kauhuaan, mutten tiennyt miten.

3. LUKU

Perjantaina 5. helmikuuta pimeä yksikkö teki ensimmäisen keikan. Jyri saa poliisiylijohdajana paljon tietoa poliisilaitoksilta ympäri maan. Hänellä on myös läheinen suhde sisäasiainministeri Osmo Ahtiaiseen, joka muiden tehtäviensä ohella vastaa Supon toiminnasta. Ahtiaisella puolestaan on hyvät välit virkaveljiinsä Virossa ja Ruotsissa. Jyrin ulottuvilla on siis valtava tietomäärä.

Jyrin antamissa kansioissa oli tietoja suomalaisten ja ruotsalaisten mustalaisten suunnittelemaasta huumekaupasta. He aikoivat tavata koirapuistossa Torkkelinmäellä iltaseitsemältä. Suuri, avonainen alue. Paljon koiranulkoiluttajia. Kerroin Katelle mihin olin menossa. Hän kurtisti kulmiaan ja käski olla varovainen. Ei kuitenkaan pyytänyt jäämään kotiin.

Saavuimme Milon ja Murun kanssa paikalle kuudelta ja istuimme penkeille koirapuiston laidoilla. Ajatuksena oli odottaa kunnes mustalaiset saapuisivat ja piirittää heidät. Veisimme aseet, nappaisimme huumeet ja rahat. Sitten painuissimme helvettiin.

Odotellessani tajusin, että suunnitelma oli huono ja vaarallinen. Olen huono ampuja. Muru ei ollut koskaan käyttänyt aseita. Kohteemme olivat ammattirikollisia, luultavasti aseistettuja. He saattaisivat pistää hanttiin. Kuvittelin lähietäisyydeltä käytävää tulitaistelua, harhaluodit osumassa koiriin ja ihmisiin. Taistelun loputtua makaisimme

kuolleina ja koirat nuuhkisivat ruumiitamme. Milon oli tarkoitus kiinnittää GPS-seurantalaitteet mustalaisten autoihin, jotta pystyisimme putsamaan heidät myös jatkossa. Peruin alkuperäisen suunnitelman ja käskin Miloa vain kiinnittämään GPS-laitteet. Hoitaisimme ryöstön myöhemmin.

Miehet tulivat ja vaihtoivat reppuja. He kättelivät ja lähtivät eri autoilla pois. Lähdimme varjostamaan heitä. Kuuden korttelin päässä miehet pysäköivät, jättivät rahat ja kaman takakontteihin ja menivät paikalliseen räkälään juhlimaan. Milo tiirikoi lukot ja viidessä minuutissa meillä oli rahat, kama ja kolme käsiäsetta.

Seuraavana iltana murtauduimme Vantaalla sijaitsevaan ylelliseen asuntoon. Diileri oli hammaslääkäri, joka pyöritti vastaanottonsa ohella huumebisnestä. Muru tarkkaili taloa alkuillasta lähtien. Hammaslääkäri lähti viettämään iltaa kaupungille. Emme tienneet milloin hän palaisi, joten jäimme odottamaan. Noin puoli viiden aikaan aamuyöllä hän tuli taksilla kotiin ympärillänsä.

Kun hän sammutti valot, annoimme hänelle puoli tuntia aikaa sammua itsekin. Himmensimme taskulamput punertavilla linsseillä ja tutkimme asunnon lattiasta kattoon. Eteisen kaapista löysimme muovikasseja, jotka oli sullottu täyteen pieniä seteleitä. Milo avasi hammaslääkärin tietokoneen ja asensi virusohjelman, joka seuraisi jokaista näppäimenlyöntiä. Milo pystyisi kotoaan käsin käyttämään konetta kuin omaansa. Hän asensi ohjelman myös hammaslääkärin kännykkään, jotta pystyisi seuraamaan tämän puheluita ja tekstiviestejä. Hammaslääkäri oli nyt otteessamme. Tällaisista teknisistä tunkeutumisista tuli vakiokuviomme.

Kotona vaihdoin Anun vaipat ja ruokin hänet jääkaapista löytyneellä rintamaidolla. Tästä tuli minulle tapa öisien ryöstöjen jälkeen. Yleensä autoin Katea myös rintapumpun kanssa. Halusin auttaa Katea mahdollisimman paljon.

Seuraavana päivänä pyysin Miloa ja Murua auttamaan hammas-

lekurin riihikuivien laskemisessa. He saapuivat alkuiltapäivästä. Kate ja Anu olivat makuuhuoneessa päiväunilla. Muru halusi toimia dj:nä ja laittoi Thelonius Monkia soimaan. Kippasimme seitsemän muovikassillista seteleitä lattialle ja aloimme lajitella. Välillä kävin Milon kanssa parvekkeella tupakalla. Muru käytti nuuskaa, mutta silti hän kävi vähän väliä ulkosalla, muka haukkaamassa happea. Mietin mitä hän piilotteli.

Valkoinen Ford oli seisonut parkissa kadun toisella puolella jo parin tunnin ajan, lumivallin takana. Uskoin nähneeni vilahduksen kiikareista. Pyysin Miloa ja Murua tarkistamaan asian.

”Selvä, pomo”, Muru sanoi, heitti takin niskaan ja painui ovelle Milo kannoillaan. Olen sanonut Murulle monta kertaa, että lakkaisi kutsumasta minua pomoksi.

Menin parvekkeelle katsomaan. Milo lähestyi kuljettajan puoleista ovea, Muru matkustajan. Milo nosti poliisikorttinsa ikkunaa vasten. Auton ikkuna avautui. Ratin takana istunut mies työnsi kätensä povi-taskuun. Milo veti aseensa esiin niin nopeasti, että ennätin tuskin nähdä liikettä. Hän moukaroi miehen naamaa ja päätä Glockin kahvalla. Kuulin miehen kirkuvan.

Toinen tarkkailija yritti vetää aseensa. Muru hajotti ikkunan kyy-närpäällään ja tarttui valtavalla kädellään miehen hartiaan. Mies ulvoi kivusta. Muru piti miehen paikallaan. Milo otti heidän lompakkonsa ja tarkasti henkilöllisyydet. Hän nakkasi lompakot takaisin autoon. Miehet ajoivat pois.

Pojat palasivat sisään. ”Vedin just Supon agenttia turpaan”, Milo nauroi.

”Sinun piti tarkistaa tilanne, ei pistää kenenkään naamaa tohjoksi”, sanoin.

”Se tunki käden povariin. Sillä olisi saattanut olla ase.”

Jätin asian siihen. Periaatteessa hän oli toiminut oikein, vaikka oli-kin ollut turhan virkaintoinen.